

Ecologisch onderzoek

Amersfoortseweg 52, Nijkerkerveen

2021



Eco-line

Ecologisch Onderzoek en -Advies
Frambozengarde 1
3992 KC Houten

1 Inhoud

1	Inhoud.....	2
2	Opdracht onderzoek	4
2.1	Bevindingen uit het rapport van Staring 2019.....	4
3	Locatie.....	5
4	Ligging van het perceel in de omgeving.....	5
5	Methode	6
6	Resultaat	7
7	Conclusie	8
8	Aanbeveling	8
9	Bijlagen	9
9.1	Foto's.....	9
9.2	Onderzoeksgegevens 2021.....	13
9.3	Uit het vleermuisprotocol	13
10	Literatuur	14

Voorliggend onderzoek is uitgevoerd door Eco-line.

Ecologisch adviesbureau Eco-line is opgericht door bioloog M.C.J. van Leeuwen.

Eco-line is gevestigd op Frambozengarde 1 te Houten en is al ruim 20 jaar actief in de branche Ingenieurs en overig technisch ontwerp- en advies.

Eco-line is een pragmatisch bureau dat streeft naar integer onderzoek en mede door ervaring als wetenschapsjournalist streef ik ook naar korte en bondige, ter zake doende verslaglegging zonder taalkundige 'wolligheid'.

Voor wie geïnteresseerd is in achterliggende wetsartikelen en procedures verwijs ik graag naar internet.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Eco-line accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door ons uitgevoerde onderzoek neemt. Eco-line is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Eco-line; opdrachtgever vrijwaart Eco-line voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Het bedrijf is bij de kamer van koophandel geregistreerd onder KvK nummer 30210632.

Foto omslag: *zijaanzicht van schuur vanuit het zuidoosten, mei 2021 (M. van Leeuwen)*

2 Opdracht onderzoek

Op verzoek van de eigenaren, de heer Du Pree en mevrouw Van den Heuvel onderzocht ik als ecooloog de te slopen opstallen van de voormalige boerderij aan de Amersfoortseweg 52, Nijkerkerveen. Men is voornemens om de agrarische opstallen te slopen en op de vrijgekomen grond twee extra woningen te realiseren. De schuren waren tot 1990 in gebruik voor de pluimveehouderij. De (voormalige) agrarische opstallen zijn tegenwoordig in gebruik als opslagruimte, caravanstalling en hobbyruimte. De schuren zijn opgebouwd uit stenen muren, balken en een golfplaten dak en zijn deels van binnenuit tegen het plafond geïsoleerd.

Er is in 2019 ecologisch flitsonderzoek uitgevoerd door Staring Advies.

(QS natuurtoets Amersfoortseweg 53 in Nijkerkerveen Opdrachtgever Bouwstructuur Contactpersoon Dhr. P.H. van Loon. Opdrachtnemer Staring Advies, Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel Rapportnummer 2044. Auteur S.J.J. Wamelink Controle Ing. R. Boerboom Publicatiedatum: 30 oktober 2019)

Naar aanleiding van deze eerste bevindingen is besloten om een aanvullend ecologisch onderzoek te laten uitvoeren. Voor de onderbouwing verwijzen we naar de rapportage van Staring.

Na overleg met de eigenaren, is dat aanvullende vervolgonderzoek in het zomerseizoen 2021 uitgevoerd. Deze rapportage is beknopt aangezien het zeer ambtelijke verslag van Staring voorziet in alle basisinformatie.

2.1 Bevindingen uit het rapport van Staring 2019

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor een aantal soorten en soortgroep. Het gaat om de volgende soorten en soortgroep:

- Huismus
- Steenuil
- Gebouwbewonende vleermuizen (zomer-, kraam-, en paarverblijfplaats)

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk voor overige beschermde plant- en/of diersoorten. Wel dient met de geplande werkzaamheden rekening gehouden te worden met broedvogels.

3 Locatie

Het plangebied is gelegen ten zuiden van de woonkern Nijkerk en ten noorden van het dorp Nijkerkerveen (zie figuur 1). Het plangebied grenst aan verharding, een agrarisch perceel en tuinen behorende bij de woonhuizen aan de Amersfoortseweg 51b, 53 en 55a. Het plangebied bestaat uit enkele (voormalige) agrarische opstallen, die tot 1990 in gebruik waren voor de pluimveehouderij, en direct aangrenzende verharding.

4 Ligging van het perceel in de omgeving.

Het plangebied is gelegen ten zuiden van de woonkern Nijkerk en ten noorden van het dorp Nijkerkerveen (zie figuur 1). Het plangebied grenst aan verharding, een agrarisch perceel en tuinen behorende bij de woonhuizen aan de Amersfoortseweg 51b, 53 en 55a. Het plangebied bestaat uit enkele (voormalige) agrarische opstallen, welke tot zeker 1990 in gebruik waren voor de pluimveehouderij, en direct aangrenzende verharding

Wet natuurbescherming en NNN zijn hier **niet van toepassing** omdat het plangebied ruim buiten de begrenzing van het NNN en Natura 2000-gebied is gelegen, en deze relaties hoeven dus niet nader te worden beschouwd.



Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk, bron: Provincie Gelderland 2019.

De onderzoekslocatie in zijn omgeving. (Google earth 6-4-2020)

5 Methode

Het voorbereidende bureau-onderzoek is door Staring uitgevoerd op basis van de gegevens van de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF). Daarbij is gekeken of er bijzondere soorten aanwezig kunnen zijn die extra aandacht verdienen.

Daarnaast is er op 16 december 2020 bij daglicht een onderzoek uitgevoerd waarbij beide opstallen fysiek zijn bezocht en uitgebreid visueel onderzocht op de aanwezigheid van, of sporen van, (beschermde) dieren en planten. Daarbij is ook gebruik gemaakt van optische apparatuur zoals Zeiss verrekijker (10 x 40) en telescoop (20-60 x 80), en Canon EOS 5D mark IV en Nikon Coolpix P900 camera's.

Conform het vleermuisprotocol 2021 (<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>) is verspreid over het seizoen diverse nachten gepost met een Pettersson D-240X batdetector. Gegevens in de bijlagen.

De gebouwen zijn mede beoordeeld op de kennis aangaande het herkennen van potentiële vleermuiswaarden zoals gedoceerd door de zoogdiervereniging - Korsten, Erik, H. Limpens & Regelink; Zoogdiervereniging, Nijmegen 2010 alsmede op expert opinion!. Zie ook bijlage.

De bouwkundige structuur is beoordeeld op potentiële vleermuiswaarden en mogelijk gebruik door beschermde diersoorten. Enkelvoudige muren zonder spouw zijn in het algemeen niet geschikt. Er is daarnaast gekeken naar in- en uitvliegopeningen voor zowel vleermuizen als vogels zoals bijvoorbeeld steen- of kerkuilen (*A. noctua* en *T. Alba*). Dergelijke openingen worden vaak gekenmerkt door vettige verkleuringen en al-dan-niet verstopt zijn met spinrag, mos of andere verstoppingen.

Staring meent dat de te slopen agrarische opstallen geschikt zijn als zomer-, paar-, en eventueel kraamverblijfplaats voor verschillende soorten als gewone Dwergvleermuis, Gewone Grootoorvleermuis en Laatvlieger. Wij zijn van mening dat dat maar heel beperkt van toepassing is op deze gebouwen. Niet-geïsoleerde eternietdaken en profielwanden zijn in het algemeen helemaal niet geschikt voor vleermuizen.

Desalniettemin is aanvullend onderzoek naar deze soorten is dus noodzakelijk om het met zekerheid te kunnen uitsluiten. Hiervoor dienen conform het vleermuisprotocol drie avond- of ochtendronden in de periode 15 mei – 15 juli en 2 avondronden in de periode 15 augustus – 1 oktober uitgevoerd te worden. Dit betekent minimaal 5 avond-/nachtbezoeken onder geschikte omstandigheden tussen half mei en oktober.

Die bezoeken zijn nodig voor de vleermuizen, maar er is op die momenten in dit onderzoek meteen op andere diersoorten gelet zoals huismussen en steenuilen.

6 Resultaat

Kort samengevat: er is geen enkele activiteit van welke beschermde diersoort dan ook geconstateerd binnen de te slopen structuren.

Ervaring leert dat dit soort leegstaande schuren nogal eens door uilen, met name kerkuil (*T. Alba*), bezet plachten te worden en daar werd dan ook extra aandacht aan besteed. Er werden echter géén verse sporen van aangetroffen. ('Verse' betreft hier minder dan 2 jaar!)

De voormalige stallen en schuren zijn deels opslagplaats, maar grotendeels leeg en daardoor goed te beoordelen op eventuele sporen van dieren. Alle hoeken met spullen, gereedschap en dergelijke zijn nader onderzocht. Er zijn geen open spouwmuren met stootvoegen aangetroffen.

De daken zijn grotendeels van eternieten golfplaat, en niet geïsoleerd en daardoor al ongeschikt voor de huisvesting van vleermuizen (Herkennen van potentiële vleermuiswaarden, Zoogdiervereniging, Nijmegen 2010). Zulke daken zijn thermisch zeer instabiel, (te) heet in de zomer, (te) koud in de winter.

Tijdens de nachtelijke sessies met monitoring met de Pettersson batdetector is slechts één op afstand voorbijvliegende/foeragerende vleermuis vastgesteld.

1 x dwergvleermuis

De atmosferische omstandigheden waren op 28 mei, 23 juni, 12 juli, 20 augustus en 15 september geschikt voor vleermuizen. Droog, weinig wind en warm.

Er zijn huismussen (*P. domesticus*) waargenomen, maar geen sporen aangetroffen van het gebruik als nestplaats. Ook geen oude nesten.

In de garage bevindt zich een oud en verlaten nest van een merel (*T. merula*).

Tijdens voorliggend onderzoek zijn echter geen bezette nesten aangetroffen!

7 Conclusie

Op basis van deze bevindingen is het vanuit de Wet Natuurbescherming (januari 2017) kunnen de geplande werkzaamheden zonder ontheffing doorgang vinden.

8 Aanbeveling

NB: Vanuit de algemene zorgplicht ten aanzien van wilde fauna dient ook na verlening van een ontheffing bij de werkzaamheden altijd rekening te worden gehouden met mogelijk toch aanwezige dieren.

Verplaatsing van dieren is gebonden aan ontheffingen en dient door een bevoegde instelling dan wel ecologisch bureau te worden uitgevoerd.

Drs. M.C.J. van Leeuwen, Ecoloog

Eco-line

Houten, 19 september 2021

Eco-line@hetnet.nl

9 Bijlagen

9.1 Foto's

Alle foto's door M. van Leeuwen, Eco-line, mei-september 2021



Resten van een nest van de merel in het de garage. (Mei 2021, M. van Leeuwen)



Niet-geïsoleerde golfplaat-constructie zonder spouwmuren biedt geen (permanente) verblijfplaats voor diersoorten. (12 juli 2021, M. van Leeuwen)



Dakgootbekisting en kozijnen zijn onderzocht op ruimtes, kieren en spleten waar mogelijk Huismussen en/of andere holtebewonende dieren kunnen zitten.





Binnenruimtes, impressie





9.2 Onderzoeksgegevens 2021

Datum	Activiteit	Moment	Meteorologie	Wind
28 mei	Algeheel onderzoek alle soorten	Dag + avond	Zon, 17-11 gr C. 1025 hPa	N2
23 juni	Vleermuisonderzoek	Avond	Zon, 14 gr C. 74 % 1021 hPa	NNO3
12 juli	Algeheel onderzoek alle soorten	Dag + avond	23-21 gr C 79% 1020 hPa	NNW 1-2
20 augustus	Algeheel onderzoek alle soorten	Dag + avond	19-17 gr C 78% 1008 hPa	W 2-3
15 september	Vleermuisonderzoek	Ochtend + dag	11-15 gr C 72% 1020 hPa	ONO 1-2

Avondonderzoeken vanaf ca 15 min voor zonsondergang tot minstens 2 uur daarna,
Ochtend vanaf 2 uur voor zonsopgang tot daglicht.

9.3 Uit het vleermuisprotocol

Paragraaf - Gebouwen

- Biedt het gebouw of bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?. Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.
- Zijn er sporen van aanwezigheid, poepvlekken, keutels, vraatresten, bruinverkleuring langs de rand van invliegopeningen en dergelijke? Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen.
- Mogelijk foerageergebied? ^[11]_{SEP} Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.
- Zijn er lange, mogelijk in het duister liggende, muren aanwezig? Nader onderzoek naar gebiedsfuncties vlieg- en/of migratieroutes.
- bij hoogbouw is een aandachtspunt voor paarverblijfplaatsen voor tweekleurige vleermuis

10 Literatuur

Amfibieëngids van Europa	Nollert, A. en C. Nollert	Tirion, Baarn, 2001
Atlas van de Nederlandse zoogdieren	Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J. B. M. Thissen,	KNNV Utrecht, 3 ^e druk 1992
Atlas van Nederlandse vleermuizen	Limpens, H. J. G. A., K. Mostert & W. Bongers,	KNNV Utrecht 1997
Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland; basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst;	Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.P.M. Witte & D. Bal,	Gorteria 26 (4): 85-208. 2000.
Reader Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden	Korsten, Erik, H. Limpens & Rege-link	Zoogdierverseniging, Nijmegen 2010
De Nieuwe Vlinder-gids	Tolman & Lewington,	Tirion, Baarn 1994
De Orchideeën van Nederland	Kreuz & Dekker	Sechel & Kreuz, Landgraaf 2000
Flora van de Lage Landen	J. Marijnissen,	Tirion, Baarn 2000
Gedragcode Soortenbescherming Gemeen-ten	Borst, R.H.J. et al	Kon. Ver. Stads-werk Nederland, Ede, dec 2020
Habitattypen	Janssen, J. en Schaminee, J.	KNNV, Utrecht 2003
Handboek Natuurdoeltypen	Bal, D., H.M. Beije, M. Fellingier, R. Haveman, et al.,	Ministerie van LNV, 's-Gravenhage 2001
Handleiding broedbiologisch onderzoek Steenuil.	Van Harxen, R. & Stroeken, P.	STONE steenuilen overleg Nederland, Heiloo, 2011.
Handleiding Ecologisch Onderzoek, onderdeel flora en fauna;	Provincie Utrecht,	Provincie Utrecht, 2002.
Herkenning van Nederlandse vleermuisoor-ten	H. Limpens & H. Hollander	Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoog-dierbescherming 2001
Meerjarenprogramma Uitvoering Soortenbe-leid 2000-2004	Ministerie van LNV	Ministerie van LNV, 's-Gravenhage, 2000.
Natuurvoorzieningen aan Gebouwen	Stichting Bouwresearch	Rotterdam , maart 1999
Rode lijst van bedreigde en kwetsbare zoog-dieren in Nederland;	Lina, P. H. C. & G. van Ommering,	1994
Rode Lijst van de Nederlandse Broedvogels;	Vogelbescherming, en anderen,	Tirion, Baarn 2005
Soorten van de Habitatrichtlijn	Janssen, J. en Schaminee, J.	KNNV, Utrecht 2004
Sprinkhanen en Krekels, Veldgids;	Kleukers, R. en R. Krekels	KNNV Utrecht 2004
Topografische Inventarisatie-atlas voor Flora en Fauna van Nederland	Huigen, P. en Vogel, R.	Vogelbescherming, Zeist 2007
Veerkracht. Hoe de kerkuil terugkeerde in Midden-Nederland	Marc van Leeuwen et al	Werkgroep Kerkuilen Utrecht en West Betuwe, Houten 2012
Veldgids Nederlandse Flora;	Henk Eggelte,	KNNV, Utrecht 2000
Veldgids Europese Zoogdieren	Peter Twisk et. Al.	KNNV, Zeist 2010
Vleermuizen in en om het Huis		Stichting LB Gelderland –VZZ
Vlinders en Rupsen;	Thomas Ruckstuhl,	Tirion, Baarn 1995
Vogels van Europa;	Lars Jonsson,	Thieme, Baarn 1994
Waarnemen en Herkennen van Amfibieën en Reptielen in het Veld;	Lenders et. Al.,	RAVON, Nijmegen 1993